

Waarom laat God al die ellende toe?

“Als God niet bestaat is het leven absurd en verschrikkelijk. Als God wél bestaat is het leven eveneens absurd en verschrikkelijk, en bovendien onbegrijpelijk, want waarom doet God dan niets tegen al die ellende?”
(Arie Kuiper in *Trouw*, november 2010)

Catherinus Elsinga

Het lijden in de wereld is afschuwelijk, de lijst met gruwelen eindeloos. We verlangen allemaal naar een betere wereld. Waarom doet God niets tegen al die ellende? Die vraag is al zo oud als de mensheid. Jezus zegt, dat er zelfs geen mus dood neervalt als de Vader het niet wil. Wil God dan de marteling van een kind of de uitroeiing van zes miljoen Joden?

In zulke vragen kun je vastlopen. We focussen op Gods aandeel en gaan voorbij aan het begin van de ellende. Dat ligt

Die rampen bewijzen niet dat Gó d dood is, maar dat de méns dood is

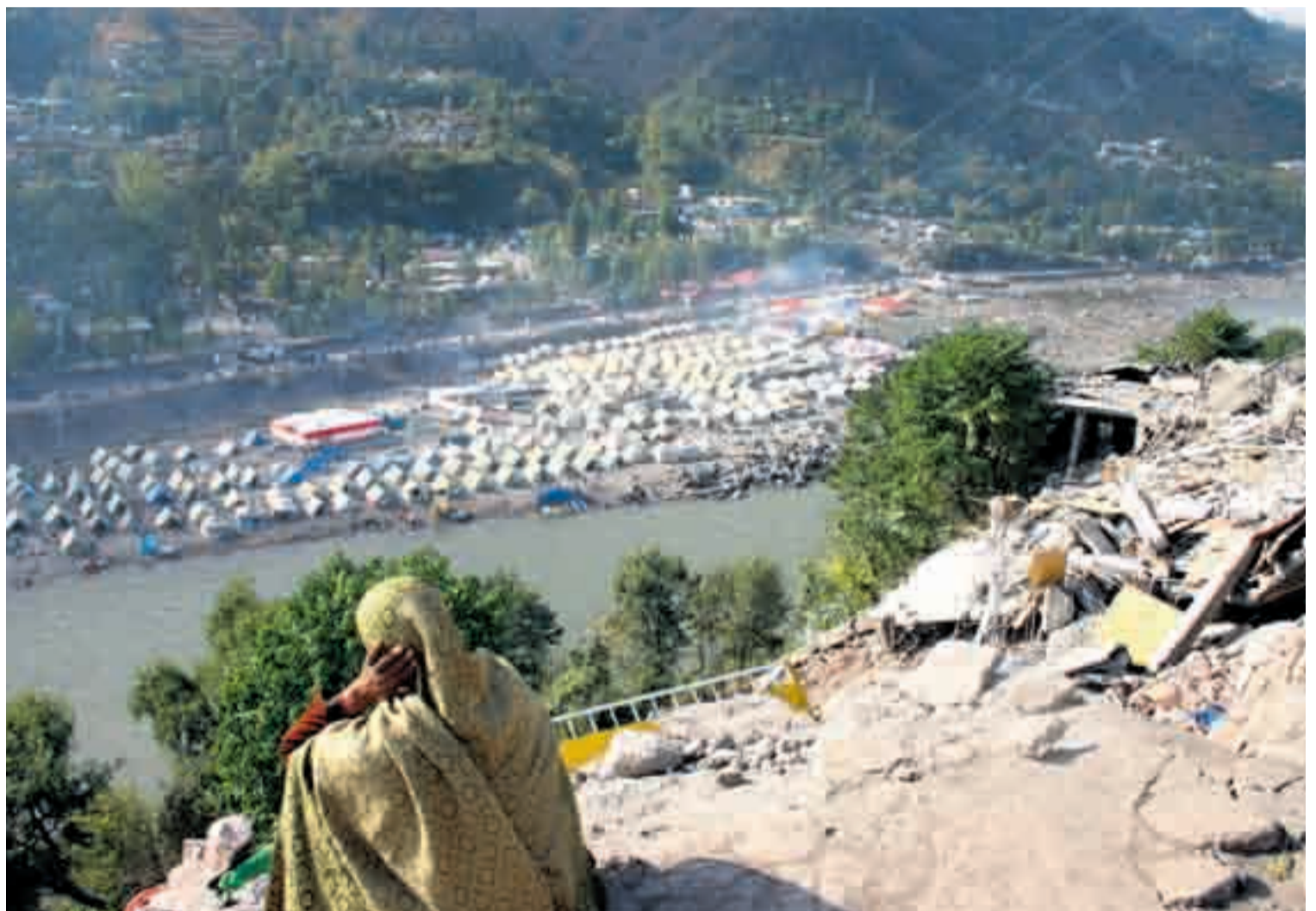
bij ons. Als Jeruzalem totaal verwoest is, klaagt de profeet Jeremia: ‘Laten we ons leven onderzoeken en doorvorsen, laten we terugkeren naar de HEER. Wij hebben gezondigd, wij zijn opstandig geweest, en U hebt ons niet vergeven’ (Klaagl. 3:40,42). Het zijn ménsen die kwaad doen. Auschwitz – en al die andere rampen – bewijzen niet dat Gó dood is, maar dat de méns dood is. De mens is zijn menselijkheid kwijt!

Maar wij zijn toch niet zulke beesten als de bewakers van een concentratiekamp? Nee, maar er is wel een nauw verband tussen het ‘kleine kwaad’ en het ‘grote kwaad’. De Bijbel tekent de zonde van Adam en Eva als een ontstekingsmechanisme voor verderf en demonie. Iedere ‘kleine’ zonde is een breuk met God en kan de weg vrij maken voor een groter kwaad.

Als het kwaad zich gesetteld heeft, neemt het bovenmenselijke proporties aan. Legaliseer de prostitutie en je haalt de mensenhandel binnen. Wie wind zaait, zal storm oogsten. Wie een lont aansteekt moet God niet verwijten, dat er een bom ontploft.

Auschwitz

De vraag ‘Waarom doet God niets tegen al die ellende?’ suggereert dat God alleen maar toekijkt. In werkelijkheid is God intens bij de geschiedenis betrokken. Hij verdraagt en beteugelt het verzet en

God tovert het kwaad niet weg. Beeld: SXC

de zelfvernietiging van de mens. Steeds wanneer de geschiedenis vastloopt maakt Hij een nieuw begin. Bij Noach, Abraham, Mozes, David en Zerubbabel.

Uiteindelijk stuurt God zijn Zoon. Die kent de verschrikkingen van Auschwitz. Hij ervaart de pijn van het lijden dat je zonder aanwijsbare reden treft. Hij draagt voor ons de vloek, zodat wij God ‘Abba, Vader’ mogen noemen.

Wie een lont aansteekt moet God niet verwijten, dat er een bom ontploft.

Er is één ding, dat God niet doet. God ontnemt de mens niet zijn waardigheid als mens. Wij houden onze verantwoordelijkheid. God tovert het kwaad niet weg. Het is er. Wij hebben het op de kaart gezet. God richt ons niet

af als een dier en God programmeert ons niet als een computer. God laat ons mensen zijn. God roept ons wel, maar Hij dwingt ons niet. Hij doet geen dingen die in strijd zijn met zijn liefde. De duivel maakt slaven, God bevrijdt mensen.

De duivel

Gods oordeel wel, als het niet anders kan. Dan geeft Hij de mens over aan zijn eigen kwaad. Als je dan de Baäl of het grote geld wilt vereren, toe dan maar. Kijk maar hoe ver je komt met een volle beurs en een leeg hart. Maar zelfs in het oordeel klinkt de oproep tot bekering.

Wil God het lijden van de Joden of de pijn van een kind? Natuurlijk niet! Wat God wil staat in de Tien Geboden en je kunt het aflezen aan Jezus Christus. God wil dat mensen gered worden en volop leven, in vrede en met vreugde.

De discipelen zullen uitgescholden, vervolgd en gemarteld worden. Net zoals Jezus zelf. Dat is wrang; volgelingen van Jezus zijn niet onkwetsbaar. In dát ka-

der drukt Hij hen op het hart, dat er geen mus ter aarde valt zonder de wil van de hemelse Vader.

Er gebeuren een heleboel dingen tegen Gods wil – maar uiteindelijk onderwerpt God alles aan zijn wil.

Jezus zegt: ‘Jullie vervolgers willen jullie de dood injagen – maar God wil, dat je het eeuwige leven beërft’. Vertaald naar de wereldgeschiedenis: de duivel

wil de aarde in chaos storten – maar God stuurt dwars door de geschiedenis heen aan op zijn Koninkrijk. De mensen en de duivel wilden Jezus aan het kruis hebben – Jezus wilde het oordeel dragen om de mensen te redden. Dat is Gods wil en die wil zal zegenen.

Catherinus Elsinga is predikant van de Gereformeerde Kerk in Den Ham.

Aan de slag

Gespreksvragen

1. ‘Iedere ‘kleine’ zonde is een breuk met God en kan de weg vrij maken voor een groter kwaad.’ Kunt u daar voorbeelden van noemen?

2. Lees Klaagliederen 3:44 en 3:55-57. Wat valt u op? Hoe komt de omschakeling van vers 44 naar vers 57?

3. Wat is Jezus’ bedoeling met de Matteüs 10:29-31? Welke bemoediging zit daar voor u in?

4. Lees Romeinen 8:18 e.v. Waarom gebeuren er volgens u natuurrampen? In dit gedeelte wordt gesproken over hoop. Deelt u die hoop? Waarom wel/niet?